

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณในเขตชุมชนสิงห์ท่า อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

ณัฐชา สมจิตร¹ ประเทศ บัจจิงคะตา¹ พันธ์ โพรธิบัติ¹

¹คณะวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำบลตลาด อำเภอเมือง
จังหวัดมหาสารคาม 44000

ณัฐชา สมจิตร, ประเทศ บัจจิงคะตา, พันธ์ โพรธิบัติ. (2562). แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณในเขตชุมชนสิงห์ท่า อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร. วารสารวิทยาการสิ่งแวดล้อมไทย ปีที่ 2(2), 2562: 57 – 63.

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าฉบับนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความเป็นมาแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณในเขตชุมชนสิงห์ท่า อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณในเขตชุมชนสิงห์ท่า อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้รู้ กลุ่มผู้ปฏิบัติ กลุ่มบุคคลทั่วไป 30 คน โดยวิธีการแบบเจาะจง (Purposive Sampling) พื้นที่ในการศึกษาได้แก่ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสนทนากลุ่ม สรุปและนำเสนอผลการศึกษา

ผลการศึกษา พบว่า ประวัติความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณในเขตชุมชนสิงห์ท่ามีความสำคัญทางประวัติศาสตร์มายาวนาน อาคารบ้านเรือนในพื้นที่ชุมชนมีมาควบคู่กับวิถีชีวิตของผู้คนอย่างต่อเนื่อง มีการตั้งถิ่นฐานที่มีความสัมพันธ์กับน้ำ ซึ่งหล่อเลี้ยง ดื่มน้ำ การติดต่อค้าขายในพื้นที่มีความชัดเจนในความรุ่งเรืองทางการค้าเก่า มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีรูปแบบอาคารที่เป็นสถาปัตยกรรมเก่าแก่ ไม่ว่าจะเป็นห้องตึกโบราณ ห้องแถว บ้านพักอาศัย และวัดโบราณสถานที่สำคัญของชุมชนสิงห์ท่า วัดมหาธาตุ วัดศรีธรรมราม (หลวงปู่พวง) วัดสิงห์ท่า แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณในเขตชุมชนสิงห์ท่า คือ การรักษาสິงที่มีเอกลักษณ์และมีคุณค่าของชุมชน โดยมีกระบวนการเพื่อการอนุรักษ์ปรับปรุงแก้ไขในสิ่งที่มีปัญหาและสูญหายไปให้ฟื้นฟูขึ้นโดยคำนึงถึงองค์ประกอบทางด้านกายภาพ สังคมและเศรษฐกิจของชุมชน โดยรักษาเอกลักษณ์และความโดดเด่นของพื้นที่ สามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจทางสังคมของชุมชนที่จะช่วยส่งเสริมคุณภาพของพื้นที่ในระยะยาวโดยมีมาตรฐานที่ดีเพิ่มขึ้นให้กับชุมชนท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา การท่องเที่ยว วัดโบราณ ชุมชนสิงห์ท่า

**Guidelines for the development of ancient temples in Wat Sing Tha community,
Mueang district, Yasothon province**

Nuttacha Somchit¹, Phrathet Patchankhata¹, Phanat Phobbati¹

¹ Faculty of Culture Mahasarakham University, Talat Subdistrict,
Mueang District, Maha Sarakham Province 44000

Nuttacha Somchit, Phrathet Patchankhata, Phanat Phobbati. (2019). Guidelines for the development of ancient temples in Wat Sing Tha community, Mueang district, Yasothon province. Thai Journal of Environmental Studies Vol. 2(2), 2019 : 57 - 63.

Abstract

This study aims to study the history, tourist attractions, ancient temples in Sing Tha community, Muang district, Yasothon province and to study the ways to develop tourist attractions, ancient temples in Sing Tha community, Muang district, Yasothon. The sample group is a group of practitioners who know 30 people in general group by purposive method. The study area is Muang district, Yasothon province. The tools used in the study were the survey form, interview form, observation form, group discussion. Summary and presentation of the study results ;

The study found that the history of tourist attractions, ancient temples in the Sing Tha community area has a long historical significance. Houses in the community area have come together with people's lifestyles. There is a settlement that is related to water which nourishes, drinks and trade in the area is clear in the prosperity of the old trade is unique. There is an old architectural style building. Whether it is an antique building, row house homes and temples, important historical sites of Sing Tha community, Wat Mahathat, Wat Sri Thammaram (Luang Pu Puang), Wat Sing Tha, guidelines for the development of tourist attractions, ancient temples in the Sing Tha community area, is a treatment of unique and valuable things of the community with a process for conservation, improvement of things that have problems and loss, to restore by taking into account the physical elements society and economy of the community by maintaining the identity and outstandingness of the area can increase the social economic value of the community that will help to enhance the quality of the area in the long term, with an increasing standard for effective local communities.

Keywords: development, tourism, ancient temple, Sing Tha community

1. บทนำ

วัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญประเภทหนึ่ง ซึ่งมีศิลปวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงอารยธรรมและความเจริญของชาติที่สามารถย้อนกลับได้ทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณ วัฒนธรรม ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม รวมทั้งเชื่อมโยงความเป็นมาทางวัฒนธรรม กับชุมชนและการตั้งถิ่นฐานของชุมชน ชุมชนบ้านสิงห์ท่า อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ วัดโบราณเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์และเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรม

นอกจากนี้วัดยังได้เชื่อมโยงเส้นทางและกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ อันจะนำไปสู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยววัดโบราณเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวทางเลือกที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวไม่เพียงจะได้รับความรู้ ประสบการณ์อันทรงคุณค่าและประทับใจแล้วยังเป็นการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ชีวิตความเป็นอยู่ที่คงเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และอนุรักษ์ไว้ซึ่งเอกลักษณ์ความเป็นไทย ชุมชนสิงห์ท่า อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร เป็นเมืองมรดกทางวัฒนธรรมที่มีความเก่าแก่ทางประวัติศาสตร์ เป็นเมืองศิลป์ ถิ่นเมืองพระ เป็นเมืองพุทธแดนอีสาน เป็นแหล่งศิลปวัฒนธรรม ศิลปะพื้นบ้านแฝงไว้ด้วยคติธรรม ได้แก่ บุญบั้งไฟ แห่มาลัยข้าวตอก

คุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์และการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมสภาพปัญหาพบว่าวัดหลายแห่งยังขาดระบบการจัดการที่ไม่รองรับต่อธุรกิจการท่องเที่ยวไม่มีการจัดระบบฐานข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้สถานที่พักและร้านอาหารยังไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากได้รับการดูแลและพัฒนาอย่างเหมาะสม มีการบริหารจัดการที่ดีจัดระบบประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างประเทศได้รับทราบข้อมูลและดึงดูดจิตใจด้วยจุดเด่นของสถานที่ พร้อมทั้งประวัติศาสตร์ อารยธรรมโบราณละร่องรอยประวัติศาสตร์โดยการสร้างความตระหนักให้ชุมชนเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมดั้งเดิมแห่งตนและคงไว้สืบทอดด้วยเหตุตั้งกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจประเด็นวิจัยเรื่อง “วัดโบราณ” แนวทางการ

พัฒนาแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณในเขตชุมชนสิงห์ท่า อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ระบบเศรษฐกิจของภูมิภาคและระดับชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณในเขตชุมชนสิงห์ท่า อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณในเขตชุมชนสิงห์ท่า อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณในเขตชุมชนสิงห์ท่า อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร” ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Document) เก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม (Field Study) โดยการสำรวจ สัมภาษณ์ สังเกต และการสนทนากลุ่ม ศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณในเขตชุมชนสิงห์ท่า อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้ ศึกษาเอกสารทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานศึกษาความเป็นมาแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณในเขตชุมชนสิงห์ท่า ศึกษาความเป็นมาแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณในเขตชุมชนสิงห์ท่า รวบรวมข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณในเขตชุมชนสิงห์ท่า อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร โดยมีผู้ให้ข้อมูล คือ กลุ่มผู้รู้ กลุ่มผู้ปฏิบัติ กลุ่มบุคคลทั่วไป 30 คน กลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบการสนทนากลุ่ม สรุปและนำเสนอผลการศึกษา

4. ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณในเขตชุมชนสิงห์ท่า อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร” มีผลการวิจัยตามประเด็นดังนี้

ประวัติความเป็นมาแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณในเขตชุมชนสิงห์ท่า อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร จุลศักราช 1133 (พ.ศ. 2314) บุตรพระตา คือ ท้าวฝาย หน้า ท้าวคำผิง ท้าวทศพรหม พร้อมบุตร พระวอ คือ ท้าวทศก่า ท้าวคำสิงห์ ท้าวคำสุ ท้าวคำผุ ท้าวคำผิง ท้าวทศพรหม ได้สร้างเมืองใหม่ บริเวณดงไม้ เต็มเรียกว่า ดงผีสิง หรือ ดงโต้งโตน จากคำบอกเล่าของชนชั้นผู้เฒ่าสืบต่อกันมาว่า ในระหว่าง ที่จารบุรุษ ผู้หาชัยภูมิสร้างเมือง ได้พบพระพุทธรูปปางมารวิชัย และอุโมงค์ที่ซ่อนรันธของสิงห์ เชื่อว่า มีผู้คนบ่าวไพร่ของพระวอพระตาบางคน เคย พบเห็นสิงห์ ซึ่งไม่มีลักษณะดุร้ายเลย) แล้วจึงช่วยกันถางป่า และ เสี่ยงทายในการสร้างเมือง ปรากฏว่า จับฉลากได้ อุดตระ แปลว่า ดีมาก จึงตกลง สร้างบ้านเมืองบริเวณนั้น จึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านสิงห์ท่า ได้สร้างวัดขึ้น แล้วให้นามวัดว่า วัดสิงห์ท่า

ลักษณะการตั้งถิ่นฐานการเลือกตำแหน่งทำเลที่ตั้งถิ่นฐานของชุมชนบ้านสิงห์ท่า คือ ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อม ชุมชนบ้านสิงห์ท่าตั้งอยู่บริเวณแหล่งน้ำทำให้กลุ่มคน ที่เข้ามามีความหลากหลายกลุ่ม ส่งผลให้เกิดการคมนาคมทางน้ำ เป็นเส้นทางสัญจรหลักในการทำกิจกรรม จึงเป็นจุดเริ่มต้น การเดินทางคมนาคมทางน้ำ พัฒนาการทางด้านการค้าเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อพัฒนาการของชุมชนโดยมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ระบบสาธารณูปโภคเพื่อรองรับและเกิดการบริการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น โรงเรียน สถานบันเทิง โรงแรม และโรงงานต่างๆ มีการพัฒนาการคมนาคมทางบกโดยการสัญจรทางถนนเป็นหลัก ลักษณะของชุมชน ทั้งในด้านกายภาพเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ชุมชนได้รับอิทธิพลของ ความเจริญที่เข้ามาในรูปแบบต่างๆ การปรับ เปลี่ยนนี้ส่งผลโดยรวมกับสภาพพื้นที่ และเกิดการพัฒนา โดยการโยกย้ายตลาดไปพื้นที่ใหม่ (บริเวณตลาดฝั่งถนน ทางทิศเหนือ) เนื่องจากเป็นนโยบายของทางจังหวัด เพื่อ รองรับการ

เจริญเติบโตจากการขยายตัวของเมืองไปใน พื้นที่ใหม่ที่หน่วยงานได้จัดไว้

การศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณในเขตชุมชนสิงห์ท่า อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

ผลการศึกษาพบว่าอาคารบ้านเรือนในชุมชนบ้านสิงห์ท่า สะท้อนถึง ความเจริญรุ่งเรืองของชุมชนที่มีการขยายตัวออกเป็นช่วงๆ “อาคารตึกแถว” เป็นกลุ่มอาคารที่อยู่ในช่วงอายุ 90 ปีขึ้นไป รูปแบบอาคารจึงโดดเด่นแตกต่างจากอาคารอื่นๆ ด้วยสถาปัตยกรรมแบบชาวตะวันตก ซึ่งมีศิลปะสวยงามที่อ่อนช้อยสวยงามลวดลายประดับประดา หน้าต่างซึ่งมีลักษณะที่โค้ง หน้าต่างส่วนมากเป็นบาน ลูกฟักมีช่องลมด้วยไม้อ่อนช้อยสวยงาม วัสดุที่ใช้มีทั้งสังกะสีและใช้กระเบื้องยางเหยี่ยว อิฐที่ใช้ก่อจะมีลักษณะท่อนโตกว่าอิฐมอญแดง “ห้องแถว” เป็นอาคารห้องแถวชุด แรก ๆ ที่สร้างขึ้นพร้อมกับการก่อตั้งชุมชน มีโครงสร้างที่ทำด้วยดิน โครงสร้างเป็นผนังรับน้ำหนัก (wall baring) โดยวัสดุที่ใช้ ต่อผนังเป็นดินดิบ ปั้นผสมฟาง ชีวชีควาย ยางบง เพื่อ เพิ่มความเหนียว ช่วยให้ก้อนดินมีความยึดหด ไม่แตกร้าว และมีน้ำหนักเบาขึ้น ประตูด้านหน้าเป็นฝาเสียมเปิดกว้าง เรียก หน้าถ้ง รวมถึงการสะท้อนเรื่องราว วิถีชีวิตในอดีตที่เกิดขึ้นในช่วงยุคแรกๆ “บ้านพักอาศัย” เป็นอาคารที่มีอายุ 51-70 ปี ซึ่งเป็นอาคารที่เกิดขึ้นภายหลัง รูปแบบการก่อสร้างในรูปแบบเดิมที่ใช้วัสดุเป็นไม้ทั้งหลังและครึ่งไม้ครึ่งปูน มีการปรับการก่อสร้างและใช้วัสดุก่อสร้างที่หาได้ง่ายขึ้นและมีลักษณะโครงสร้างที่มีรูปแบบอาคารเก่าบางอาคารมีสภาพที่ทรุดโทรม

วัดมหาธาตุ เป็นวัดคู่บ้านคูเมืองยโสธรมาตั้งแต่แรกสร้างเมือง ตั้งอยู่ภายในเขตเทศบาลเมืองยโสธร อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ซึ่งภายในวัดมีโบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญคือ พระพุทธรูปปฏิมาบุษยรัตน์ หรือพระแก้วหยดน้ำค้าง พระพุทธรูป

บุชาประจำเมืองที่มีขนาดเล็กที่สุดในประเทศไทย, พระธาตุนานนท์ พระเจดีย์ที่บรรจุอัฐิธาตุของพระอานนท์แห่งเดียวในประเทศไทย และหอไตรกลางน้ำที่มีศิลปะงดงาม

วัดศรีธรรมาราม เดิมชื่อ วัดท่าชี , วัดนอก และวัดท่าแขกตามลำดับ เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ สังกัดคณะสงฆ์ธรรมยุติกนิกาย ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองยโสธร อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร เป็นสถานที่ประดิษฐานพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองคือ พระพุทธรูปมงคลรุ่งโรจน์ หรือ หลวงพ่อพระสุก มีพระวิษณุสุนทรเมธี (บัลลังก์ ฉินอันโธ) รักษาการเจ้าอาวาส

วัดสิงห์ท่า ตั้งอยู่ในชุมชนบ้านสิงห์ท่าริมแม่น้ำชีที่เป็นศูนย์กลางการค้าของเมืองยโสธรในอดีต ปัจจุบันยังปรากฏสถาปัตยกรรมที่สะท้อนความเจริญรุ่งเรืองของเมือง ได้แก่ อาคารบ้านเรือนห้องแถวแบบสถาปัตยกรรมตะวันตก สมัยฝรั่งเศสปกครองแม่น้ำโขงทางฝั่งซ้าย ช่วงรัชกาลที่ 6 - 7 ตามประวัติชุมชนบ้านสิงห์ท่าตั้งขึ้นโดยท้าวคำสูในต้นพุทธศตวรรษที่ 24 ส่วนวัดท่าสิงห์สร้างในปี พ.ศ.2324 บนพื้นที่วัดร้างซึ่งพบพระพุทธรูปก่ออิฐถือปูนขนาดใหญ่ที่มีหน้าตักกว้าง 3 เมตร จึงเรียกว่าวัดพระเจ้าใหญ่ก่อนเปลี่ยนชื่อเป็นวัดสิงห์ท่า ภายหลังได้บูรณะพระพุทธรูปแล้วจึงนำมาประดิษฐานเป็นพระประธานของวัดสืบมา พระพุทธรูปมีลักษณะแบบพื้นถิ่นอีสาน ประทับนั่งปางมารวิชัย พระเศียรเล็กเมื่อเทียบกับพระวรกาย พระพักตร์กลม พระขนงโค้ง พระปรางอุม พระเนตรเปิด พระนาสิกโค้ง พระโอษฐ์หนา พระกรรณยาว ครองจีวรแบบห่มดอง สังขารเป็นแผ่นแบน ยาวจรดพระนาภีที่เจาะเป็นรูแต่งขอบให้เป็นดอกไม้ นอกจากนี้พระพุทธรูปใหญ่แล้ว ภายในวัดมีโบราณสถานสำคัญคือ พระเจดีย์

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณในเขตชุมชนสิงห์ท่า อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณในเขตชุมชนสิงห์ท่า การรักษาสีงห์ที่มีเอกลักษณ์และมีคุณค่าของชุมชนที่จะช่วยส่งเสริมคุณภาพของพื้นที่ใน

ระยะยาวโดยมีมาตรฐานที่ดีเพิ่มขึ้นให้กับชุมชนท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

1. ด้านที่พักอาศัย คือ บ้านพักอาศัยเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวของคนในชุมชนที่ได้มาตรฐาน การให้บริการที่เกี่ยวกับบ้านพักที่เป็นสัดส่วน ห้องนอน สะอาด สบาย ห้องอาบน้ำ ห้องส้วม สะอาดมิดชิด และมุมพักผ่อนภายในบ้านหรือชุมชน ส่งเสริมการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโฮมสเตย์โดยชุมชนของหมู่บ้านสิงห์ท่า ส่งเสริมให้รู้จักวิเคราะห์ตนเอง ชุมชน สังคม โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมทุกระดับตลอดจนกระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการบ้านพักโฮมสเตย์

2. ด้านวัฒนธรรม ประเพณี วัฒนธรรม คนในชุมชนแต่ละชุมชน มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวภูมิปัญญาของคนรุ่นก่อนที่ส่งต่อมาสู่คนรุ่นหลัง และสะท้อนถึงตัวตนที่ชัดเจนส่งผลต่อการกระทำ ค่านิยม ทัศนคติ ศิลธรรม จารีต ระเบียบแบบแผน ตลอดจนการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ที่เห็นวาดีงาม และความเป็นอยู่ของคนในชุมชนท้องถิ่นโดยมีแนวทางในการบริหารจัดการด้านวัฒนธรรม ประเพณี 1) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประเพณี เช่น จัดให้มีการแสดงศิลปะพื้นบ้านให้นักท่องเที่ยวได้ชม โดยบรรจุในโปรแกรมการท่องเที่ยว 2) การจัดเก็บข้อมูล คือ การเผยแพร่ข้อมูลทางวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น วัดโบราณสถานสถานที่สำคัญต่างๆ ความเชื่อ วิถีชีวิตชุมชน เพื่อเป็นข้อมูลให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบ

3. ด้านองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการ และการปรับตัวในการดำเนินชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ที่มีอยู่ทั่วไปในสังคมชุมชน หากมีการสืบค้นหาเพื่อศึกษาและนำมาใช้ก็จะเป็นที่รู้จัก เกิดการยอมรับ สามารถถ่ายทอดและพัฒนาไปสู่คนรุ่นใหม่ตามยุคตามสมัยได้ ทั้งนี้แนวทางการพัฒนาด้านองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้/องค์ความรู้แห่งภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริม ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน

4. ด้านสภาพแวดล้อม คือ การดูแลรักษา สภาพแวดล้อมของชุมชนสร้างจิตสำนึกใน

การดำรงชีวิตอย่างเกื้อกูลกับธรรมชาติเกิดการหมุนเวียนการใช้ทรัพยากร ส่งเสริมและสร้างชุมชนเป็นสุข โดยให้รู้จักนำมาใช้ รู้จักรักษา และเรียนรู้เปรียบเทียบได้กับทุนชีวิต ซึ่งประกอบด้วย ทุนทางทรัพยากรทางธรรมชาติ เช่น น้ำ ป่า ดิน ทุนทรัพยากรบุคคล เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้รู้ในท้องถิ่น และทุนทางสังคม เช่น ความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา

5. ด้านคุณค่าและเอกลักษณ์ของอาคารชุมชนสิงห์ท่าที่มีคุณค่าและเอกลักษณ์ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ มีองค์ประกอบทางด้านเรือนห้องแถวไม้ ตึกแถว ที่ยังคงเอกลักษณ์ตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติบริเวณริมแม่น้ำชี ที่มีความสมบูรณ์และสวยงาม ซึ่งมีศักยภาพที่จะส่งเสริมให้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจและเป็นลานกิจกรรมทางประเพณีและวัฒนธรรมที่สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

5. สรุปผล

จากการดำเนินการศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณในเขตชุมชนสิงห์ท่า อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร” ได้สรุปผลบรรลุตามวัตถุประสงค์ดังนี้

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ทราบถึง ความเป็นมาแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณในเขตชุมชนสิงห์ท่า อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร และแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณในเขตชุมชนสิงห์ท่า อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ที่ชุมชนบ้านสิงห์ท่า นั้น สามารถดำรงรักษาเอกลักษณ์ วัดโบราณ อาคาร รวมถึงวัฒนธรรมประเพณี ของพื้นที่ไว้ได้อย่างดี ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จะต้องให้ชุมชนเล็งเห็นความสำคัญของวัด โบราณและอาคารเก่านี้ เป็นวัฒนธรรมที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ ซึ่งต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนนั้น มีส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาและฟื้นฟู การส่งเสริมการให้เกิดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ควบคู่ไปกับแนวทางการพัฒนา ซึ่งในอนาคต วัดโบราณและอาคารสถาปัตยกรรมที่ทรงคุณค่ามีความสำคัญ ก็อาจจะหมดไปจากชุมชนได้ ทั้งนี้เด็ก ๆ รุ่นหลัง ๆ สามารถเข้าใจและรับรู้คุณค่าข้อมูลข่าวสารของชุมชนได้ ชุมชนมีความยั่งยืนต่อไปอีกด้วย

6. อภิปรายผล

จากการศึกษาการศึกษาประวัติความเป็นมาแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณเขตชุมชนสิงห์ท่า อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร พบว่า วัดโบราณเขตชุมชนสิงห์ท่า เป็นพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีโบราณสถานเก่าแก่ ล้วนแต่ทรงคุณค่า สำคัญต่อการบอกเหตุการณ์การสร้างบ้านเป็นเมืองวัฒนธรรมภูมิปัญญาของบรรพบุรุษในการดำรงชีวิต มีวัดเก่าแก่ที่เป็นศูนย์กลางของชุมชนอยู่โดยรอบ ซึ่งได้แก่ วัดสิงห์ท่า วัดมหาธาตุ วัดศรีธรรมมาราม เป็นสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์อย่างแท้จริงของเมืองแต่ละเมืองที่ควรอนุรักษ์และพัฒนาให้เหมาะสมเพื่อเก็บไว้เป็นสมบัติล้ำค่าของท้องถิ่นให้ลูกหลานได้ศึกษา ซึ่งทำให้ชุมชนมีศักยภาพในการที่จะพัฒนาเอกลักษณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มวัดโบราณสถานอาคารเก่า วัฒนธรรมประเพณี ที่มีอยู่ในชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการพัฒนา เพื่อที่จะรักษาค่านิยมที่จะยังคงรักษาในรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ทั้งทางด้านกายภาพและวัฒนธรรมประเพณีไว้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววัดโบราณ เพื่อให้ชุมชนเดินหน้าไปได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาดา รัตนภูมิพงษ์ (2546 : 8) ได้วิจัยวัฒนธรรมชุมชนในฐานะเป็นทรัพยากร การท่องเที่ยว : ศึกษากรณีแหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท ตำบลธารปราสาท อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวัฒนธรรมดั้งเดิมและวัฒนธรรมปัจจุบันของชุมชน บ้านปราสาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่า ชาวบ้านปราสาทมีวัฒนธรรมดั้งเดิมซึ่ง ปรากฏตามหลักฐานทางโบราณคดีทำให้ บ้านปราสาทเป็นแหล่งท่องเที่ยวและทำหน้าที่เป็นสิ่งดึงดูด ใจนักท่องเที่ยว และมีวัฒนธรรมปัจจุบันคือด้าน การผลิต ความเชื่อ การอยู่ร่วมสัมพันธ์กันเป็น วัฒนธรรมรองทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวใน ชุมชน การพัฒนาการท่องเที่ยวต้อง อาศัยพื้นฐานทางวัฒนธรรมเป็นหลัก ดังนั้นชาวบ้านจึงให้ความสำคัญในการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมที่ดั่งเดิมโดยเน้นให้ชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

7. เอกสารอ้างอิง

- กฤตยา เตยโพธิ์. (2559). *วัฒนธรรมโฮมสเตย์ : การพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชฎิล มาตรา. (2559). *แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาของพระบรมธาตุนาดูน อำเภอนาดูน จังหวัดยโสธร*. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นวนายต เชาวนาภรณ์. (2552). *แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานบ้านปราสาท จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระอธิการสุพจน์ ศรีปัญญา. (2552). *ท่องเที่ยวท่องเที่ยวธรรม : แนวทางการพัฒนาศักยภาพวัดจังหวัดนครราชสีมา ด้านการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม*. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เยาวลักษณ์ เหล่าฤทธิ. (2557). *เที่ยววัด : แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมริมฝั่งแม่น้ำโขง จังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัชรภรณ์ เครือพันธ์. (2552). *แนวทางการพัฒนาพื้นที่ฟูยานการค้าเก่าชุมชนบ้านสิงห์ท่าจังหวัดยโสธร*. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัชรภรณ์ เครือพันธ์. (2554). *แนวทางการฟื้นฟูบริเวณชุมชนเก่าบ้านสิงห์ท่าจังหวัดยโสธร*. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- The Fine Arts Department. (1999). *วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์เอกลักษณ์และภูมิปัญญา*. จังหวัดยโสธร.